

УКРАЇНСЬКІ КАЗКОЗНАВЧІ МАТЕРІАЛИ
У БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОКАЖЧИКАХ

Стаття присвячена огляду бібліографічних видань, в яких вміщено джерела з українського казкознавства: монографії, статті, рецензії, збірники українських народних казок тощо. Звернуто увагу на три найвагоміші видання такого типу. Це бібліографічні покажчики Б. Грінченка (Чернігів, 1901), О. Андрієвського (Київ, 1930) та М. Мороза (Львів, 1999). Зроблено висновки про доцільність створення бібліографічного покажчика з українського казкознавства.

Ключові слова: бібліографічний покажчик, українське казкознавство, фольклористика, довідник.

Вивчення народної казки українськими вченими має понад півтора-столітню традицію. За цей час було напрацьовано безліч матеріалів, які безпосередньо або частково торкалися й бібліографічних переліків праць про українську народну казку. З огляду на це, джерельна база казкознавства включає не лише монографії, дослідження, статті та передмови до збірників казок, а й бібліографічні покажчики, де максимально вміщено перелік усіх джерел із заданої теми та дуже стисло подано інформацію про їх наповнення.

Метою нашого дослідження є огляд бібліографічних покажчиків з української літератури, де у розділі присвяченому фольклористичі згадуються видання, що стосуються вивчення або побутування української народної казки. З огляду на те, що окремих бібліографічних видань з українського казкознавства не існує, вважаємо доцільним детальніше оглянути деякі з них. Адже інтенсивне оволодіння джерельною базою та сумою знань про народну казку сприятиме визначенню нових напрямів у розвитку українського казкознавства.

Не зважаючи на множину бібліографічних джерел з фольклористики, для казкознавства найголовнішими стали бібліографічні покажчики Б. Грінченка (Чернігів, 1901) [5], О. Андрієвського (Київ, 1930) [2] та М. Мороза (Львів, 1999) [3]. Якщо бібліографія О. Андрієвського використовує методу оформлення видання Б. Грінченка (за роками), то М. Мороз поділив джерела на тематичні блоки, в середині яких подав списки праць у алфавітному порядку. Такий підхід полегшує роботу науковців за певною тематикою, проте ускладнює історіографічний огляд матеріалу.

Зупинимося на докладнішому огляді довідників. 1901 р. у Чернігові було надруковано бібліографічний покажчик Б. Грінченка «Література українського фольклору 1777-1900. Досвід бібліографічного покажчика» [5], що охоплював фольклорні записи, видані з науковою та популяризаторською метою, твори художньої літератури, хрестоматії, шкільні читанки і наукові праці, в яких подано народні тексти, дослідження, присвячені українському фольклору та історіографії науки про народну творчість, різноманітні довідки про фольклористів тощо, – усього 1763 назви. І. Франко у рецензії на бібліографічний

покажчик Б. Грінченка, що 1986 року було вміщено у 33-му томі 50-ти томного видання творів Франка, писав: «Зібрати і впорядкувати суцільно все, що було доси опубліковане з нашого народного словесного скарбу і що було писане з приводу його – се один із децидентів не тільки українського патріотизму, але загалом слов'янської науки» (ЗНТШ. – 1901. – Т. XLIV. – С. 44–49.) Це видання стало виявом готовності української фольклористики до різновекторного вивчення фольклорних видів та жанрів, не оминувши і казки. Прискорене оволодіння науковими джерельною базою досліджень сприяло виходженню до загальноєвропейської наукової думки, розвитку вже існуючих та прогнозування нових досліджень, охопленню увагою різно регіональних прогалін чи лакун, щоб створити потужний, злагоджений механізм вивчення народної творчості. Що ж стосується казкознавства, то упродовж 90-х років XIX ст. бібліографічні довідки про казки надсилалися до редакції «Етнографічного обозрення» а звідти за сприяння М. Драгоманова потрапили до збірника Б. Грінченка. Укладачем було використано бібліографічні огляди Катеринославських видань І. Манжури (1891), вміщених на сторінках вищезгаданого часопису, В. Каллаша (Ленора та Шемякін суд) [6] і його ж огляд етнографічного матеріалу в «Киевской старине» за 1882–1886 рр., В. Ястребова [15], М. Сумцова [11]; [12], чеського науковця І. Полівки [17], польського – Р. Подбереського [16]. Джерела у покажчику датуються 1777–1900 рр.

Між виданнями Б. Грінченка та О. Андриєвського був ще один бібліографічний покажчик, про який згадує вже М. Мороз. У 1915 р. Ю. Яворський видав «Памятники Галицько-Руської народної словесності» [8], де був розділ присвячений казці та бібліографічні відомості. Матеріали з цього джерела увійшли до праці М. Мороза.

У 1926 р. О. Андриєвський у часописі «Етнографический вестник» опублікував статтю «До історії видання «Літератури українського фольклору» Б.Д. Грінченка» [1]. У статті подано лист В. Доманицького Б. Грінченку, в якому є доповнення до його праці «Література українського фольклору» (1901). Фактично з цього і почалася праця О. Андриєвського над бібліографічним виданням з фольклористики.

Видана 1930 р. Етнографічно-фольклорною Комісією ВУАН у серії «Матеріали до історії української етнографії» «Бібліографія літератури з українського фольклору» упродовж О. Андриєвським, за редакцією академіка А. Лободи збудила нову хвилю інтересу до узагальнених фольклористичних, а в тому числі й казкознавчих досліджень. У першому томі, присвяченому фольклористиці, вміщено «Передмову» акад. А. Лободи та «Вступ» наукового співробітника і дійсного члена Етнографічної Комісії О. Андриєвського. Фундаментальна бібліографія з українського фольклору О. Андриєвського охоплює літературу від 1800 р. до 1916 р. включно. Крім того, у вступі автор подає джерела датовані XVII–XVIII ст. з якими упорядковик пощастило ознайомитися у архівних фондах бібліотек м. Києва. Хоча прямого відношення до казки ці видання не мають, проте є яскравим виявом пояснення генези деяких елементів казкових тем та мотивів. Це граматики чеської мови Я. Благослава (1571), де у розділі про діалекти вміщено народну пісню «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш», що О. Потебня визначив як українську; збірник народних звичаїв Лазіського 1582 р., де описано українське весілля; праця Сарніцького 1587 р., де згадано сюжет збереженої думи про загибель від волохів братів Струсів; нотатки мандрівника Баплана (1660) з подорожі Україною, де він представив широке народне тло з віруваннями, вподобаннями та соціальним устроєм; згадано збірник Л.

Барановича (1676) з народними псалмами, прислів'ями та приказками; український збірник народних легенд про Богородицю Д. Ростовського (1689); огляди про чумаків у праці В. Рубанова (1773) та про козаків, зібрані професором Георгієм упродовж 1776-1779 рр., 1796-1799 рр.

Позитивні відгуки науковців сприяли популяризації видання та визначали його наукову вартість. Це статті-рецензії: І. Огієнка («Наша культура», 1935); В. Перетц («Труды института славяноведения АН СССР», 1932); Ф. Колесси («Slavia», 1934-35).

Зважаючи на стрімкий науковий злет української фольклористики, появу нових наукових шкіл та велику кількість збірників зразків поетичного та прозового народного слова, що відбувся у перші п'ятнадцять років XX ст., академік А. Лобода у «Передмові» зазначив, що «дослідники українського фольклору давно вже відчували потребу у більш-менше вичерпливому бібліографічному покажчику. Єдиний до цього часу покажчик Б. Грінченка давно перестав задовольняти спеціалістів, а до того ще й саме видання те стало мало не бібліографічним раритетом. Думка про те, щоб за всяку ціну заповнити цю лякуну в нашій етнографічній літературі, виникла ще на самому початку існування Етнографічної Комісії ВУАН. У своїй програмовій статті «Сучасний стан і чергові завдання української етнографії», прочитаній на засіданні Етнографічної Комісії ВУАН 21/ХІ 1920, а опублікованій у доповненому вигляді тільки року 1925, я, підкреслюючи потребу в новому бібліографічному покажчику, так уявляв план цієї праці: «Поставте нове завдання перевірити (видані раніше) покажчики, доповнити і звести докупи в один систематичний покажчик української етнографії в її цілому. Спочатку можна обмежитися хоча б тільки простішими бібліографічними завданнями, а далі треба поширювати їх» (Етнографічний Вісник, I, С.3. «Сучасний стан і чергові завдання української етнографії»). Академік визнає кропітку працю, що чекає на науковця, який вирішить зробити неочікуваний вклад в українську фольклористику та літературознавство загалом, наголосує на вагомості результатів: «Випускаючи в світ перший том бібліографічного покажчика, який охоплює літературу українського фольклору за ХІХ та передреволюційні роки ХХ в., мушу зазначити, що в успішному переведенні й закінченні праці чимало важив ентузіазм самого складача. Критичний розгляд усякої бібліографічної праці насамперед ставить питання про вичерпливість її та повноту». Видання, не зважаючи на завершеність, все ж лишалось відкритим для доповнення та, можливо, передбачало перевидання: «Певна річ, що і в цьому покажчику не перебудеться без отріхів. Ми проситимемо дослідників не відмовити вказати на них, щоб отріхи ті можна було виправити при другому виданні. А тим часом проти Грінченкового покажчика ця книжка – великий крок уперед. Сподіваємося, що вона стане в пригоді не тільки українському спеціалістові, але й усім тим, хто цікавиться етнографією східного слов'янства взагалі» [2, С. VI].

У «Вступі» О. Андрієвський зазначив, що «спеціально бібліографії українського фольклору до цього часу було присвячено тільки одну роботу – Б.Д. Грінченка. До і після того український фольклор бібліографи заводили до покажчиків спорадично, випадково, пристосовуючи його до оглядів української літератури» [2].

Наголошуючи на цінності Грінченкової роботи, що «безперечно надзвичайно прислужилася дослідникам українського фольклору», автор вступної статті зауважує на її пережитковості: «...вже пережила себе. Тридцять років після виходу її в світ вже дають себе в знаки. Без певного бібліографічного покажчика працювати над українською

народною творчістю чимдалі стає важче, наспіла пекуча потреба в повніших покажчиках літератури українського фольклору. Задовольнити цю потребу й ставити своїм завданням Етнографічна Комісія ВУАН, за ініціативою й з доручення якої виконано цю працю».

В основу покажчика покладено зазначену працю Б. Грінченка, взявши її за вихідний пункт. Бібліографія подає нові віднайдені матеріали попереднього століття, не позначені у Б. Грінченка й продовжує його покажчик, закінчуючи літературою передреволюційної доби – 1916 роком включно. «Кінчиться наш бібліографічний огляд літератури українського фольклору на 1916 році, себто на межі двох епох. Цим роком заокрутується попередня доба українського культурного життя. Дальший том бібліографії починатиметься з літератури року Жовтневої Революції» [2, С. VII].

Зазначається у вступі й про проблеми роботи над покажчиком: «Опрацьовуючи матеріали до покажчика, зрозуміла річ, прагнув скласти можливої повноти й вичерпливості, яких, на жаль, не завсіди можна було досягнути з причин од автора незалежних, головне ж – з бібліотечних нестатків. Так, прикладом, автор не мав змоги опрацювати вичерпливо джерела до української етнографії до XIX віку; в київських умовах він міг обзнатися тільки з незначущою частиною їх...» та термін виконання: «Віддавши збиранню та впорядкуванню бібліографії українського фольклору чотири роки впертої, важкої та невдачної праці, автор далекий від думки, що він вичерпав усе можливе. Без сумніву ще залишилося чимало незачеплених матеріалів, але це вже залежало не від упорядника, а від обставин, що перемагали його добру волю» [2, С. VIII].

Також у своїй статті О. Андриєвський зазначив спосіб подання джерел: «Метода розкладу матеріалів ми застосували Грінченкового – хронологічного, бажачучи зберегти момент історичний, щоб дослідникові ясні були шляхи розвитку української етнографічної науки» та вказав на роль допоміжних покажчиків: «Щоб полегшити користування з нашого покажчика в разі потреби зорієнтуватися у матеріалі спеціально з тої чи тої теми, ми в кінці додали низку допоміжних покажчиків». Такі як: «Пояснення скорочень назов використаних періодичних видань та збірників» (С. XIV); «Уваги до користування покажчиком» (С. XXVII) (1. Зіркою (*) відзначені ті джерела, що з ними складач покажчика не міг обзнатися *de visu*. 2. Чотирикутником – матеріали у літературній обробці. 3. Дві цифри з зазначками: дивн або порівн., напр. 1855-4, 1875-15, 1900-89 указують на рік та номер, під якими треба шукати дану статтю чи автора); «Допоміжні покажчики до бібліографії українського фольклору» (С. 696); «Покажчик предметів» (перша цифра вказує сторінку, друга – порядковий номер на цій сторінці: наприклад, казки 44-23) (С. 697); «Покажчик власних імен» (як дослідників, так і персонажів) (С. 737); «Покажчик географічний» (міста, села, повіті, волості, місцини, територіальні назви) (С. 779); «Покажчик періодичних видань» (різними мовами) (С. 795); «Согідента» (надруковано і слід читати) (С. 815); на прикінці видання є зміст.

Казкознавчі матеріали упорядником подано за хронологічним принципом класифікації фольклористичних видань. У додатках є жанрова класифікація казок із паспортизацією джерел. Так, у рубриці казки налічується 344 одиниці; за різновидами: галицькі – 1, дитячі – 4, історичні – 1, кубанські – 1, мітичні – 2, побутові – 3, українські – 6 (всього 360 одиниць); окрім того, тут же окремо зазначено збірники, де йдеться про Бабу-ягу та інших персонажів, байки та байкарів, біографії дослідників, збирачів, оповідачів, а також бібліографії (!) та казкознавство (одне джерело німецькою мовою доктора Полівяз,

де термін казкознавство використано у назві: Poljvka, dr. Slavische Beiträge zur vergleichender Märchenkunde. – Zeitschrift für oesterreichische Volkskunde, 1895. Загалом у виданні нараховується до 500 одиниць літературних джерел, пов'язаних з українською народною казкою.

Звертали увагу упорядники й на періодичні матеріали, які найповніше у вітчизняній науці розкривають працю фольклористів, етнографів, істориків, мистецтвознавців у царині казкознавства, ніж багатосторінкові дослідження. Виходячи з умов функціонування та поширення української науки (мається на увазі – несприятливих), такий підхід був абсолютно виправданим. «Застосовуючи до історії української етнографії й питання про популяризацію фольклорного матеріалу, ми заводили до нашої бібліографії часом і періодичні ілюстровані часописи, як от «Всемирная Иллюстрация», «Родина», «Дзвінок», «Клюс» та інші, тим більше, що там не тільки передруки траплялися, а й автентичний матеріал, цілком певний і придатний до досліджу».

На завершення вступної статті, автор висловлює подяку помічникам проєкту, що брали активну участь у редагуванні, керуванні, впорядкуванні, правці коректури (акад. А. М. Лобода, керівник Комісії, др. В. П. Петров, н.с., секретар Комісії В. В. Білий). «Складаємо їм на цій місці свою найсердешнішу подяку. Цінними порадами в галузі музичної етнографії й пісенної творчості ми користувалися від Керівничого Музично-Етнографічного Кабінету К. В. Квіткі, а в розшукуванні матеріалів по місцевих бібліотеках від наукового співробітника ВБУ Ф. Ф. Максименка, за що їм теж щиро дякуємо. Допоміжні показчики до збірника спільно з нами складав П. І. Демидко» [2, С. VIII].

Проміжними до бібліографічного показчика М. Мороза були довідкові видання з літературознавства, куди фольклористика входила як філологічна дисципліна. Такими стали: «Анотований бібліографічний показчик Х. Наделя «Художня література і фольклор народів СРСР» (1939) [14]; «Слов'янська філологія на Україні (1958-1962 рр.)», укладену співробітниками АН УРСР Н. Королевич та Ф. Сарана (1963) (рубрика «Фольклор» розміщена на С. 509-534) [7]. У аналогічному наступному виданні за 1963-1967 рр. розділу про фольклор не має. Про це пояснено у передмові до видання. Важливим бібліографічним джерелом стала «Бібліографія фольклору Пряшівщини, 1945-1969» (1970) М. Гиряка [4]. Довідник про джерела регіонального фольклору вміщував 498 одиниць, що були детально описані. Схвальна рецензія О. Дея в часописі «Народна творчість та етнографія» за 1971 р. підкреслювала важливість видання для фольклористики та прогнозувала появу такого видання у всукраїнському масштабі.

Періодичним став з 1978 року бібліографічний показчик «Слов'янська філологія на Україні (1968-1976 рр.)». Мовознавство. Фольклористика. Частина 1», укладачами якого стали Л. Беляєва, Н. Деркач, А. Невольниченко [10]. Далі збірник видавався як «Філологічні науки на Україні», де в кожному щорічному випуску був розділ «Фольклористика». Існують випуски за 1980-1987 рр. (наприклад, 1983 р. «Слов'янська філологія на Україні (1977-1981)». Частина 1. Мовознавство, фольклористика», укладачі Л. Беляєва, Н. Деркач, Ю. Гутченко, О. Устіннікова). Міжнародні наукові взаємини представило кийське академічне видання «Балканістика в Українській РСР: бібліографічний показчик 1917-1980 рр.» укладачі Д. Димчева-Вирчева, Т. Балабушевич, М. Кирєенко. У книзі є бібліографія літератури з фольклору та літературно-фольклорних зв'язків України і Болгарії, Румунії, Югославії. Тематичні довідники укладав відомий казкознавець І. Хланта. Зокрема

це «Український фольклор Великої Вітчизняної війни (1945-1985) та «Бібліографічний покажчик праць Петра Васильовича Лінгура», укладений І. Хлантою та І. Сеньком, де подано біографію П. Лінгура, бібліографію його праць (157 одиниць), літературу про життя і творчість дослідника (36 одиниць). Окремі довідкові статті-огляди з'являються на сторінках часопису «Народна творчість та етнографія»: «Книги з фольклористики, етнографії та питань народного мистецтва за 1987 рік» (1989) О. Роеню. У бібліографії праці не тільки з української, але й з фольклористики інших народів. Продовженням цього видання стала «Книги з фольклористики, етнографії та питань народного мистецтва за 1988 рік», в цьому ж часописі (1990), без вказівки хто склав цей покажчик. Пізніше видання такого типу стали називати «путівниками». До прикладу, «Бібліографічні джерела українського літературознавства. Путівник» (1990) Л. Гольденберга, де вміщено «Бібліографічні покажчики з української фольклористики». Усі ці видання стали безпосередньою науковою та джерельною базою для укладання покажчика «Бібліографія українського народознавства у 3-х томах. Т. 1. Фольклористика (у 2-х книгах)», зібраного й упорядкованого Мирославом Морозом 1999 р. [3]. Про нього детальніший огляд.

Бібліографічний матеріал у згаданому вище виданні розташований за темами, у темах порядок праць за алфавітом. Зручно для дослідження конкретної теми, та не дає уявлення про історичність та послідовність появи праць. Розділ XX «Казка» поділений на підрозділи: «Видання текстів казок», «Українські казки у перекладах іноземними мовами», «Дослідження казки». Розділ XXX «Фольклор слов'янських народів» вміщує збірники казок цих народів у перекладі українською. Розділ XXXI «Фольклор народів колишнього СРСР» має збірники казок різних республік у перекладі українською. Розділ XXXII «Фольклор народів світу» – те ж саме. Кожній книжці присвоєно порядковий номер (нумерація наскрізна). У «Іменному покажчику» біля кожної позиції зазначено номер книги, в яких зустрічається певна назва (прізвище, жанр чи вид фольклору, назва збірки).

Це видання має найбільшу кількість казкознавчих джерел, зважаючи на обставини довідкової роботи попередників. Проте, українське казкознавство й до нині не має окремого бібліографічного покажчика. Обумовлено це відсутністю не тільки конкретизації поставлених завдань перед відділами та молодими науковцями, а й недалеких минулим, коли фольклор чітко не відокремлювався від літературознавства як науковий напрям та спеціалізація. Можливість сучасного казкознавства постати із загалу української фольклористики та розвинути свою структуру, що реально існує але розпорощена по різних напрямках науки, досить велика. Отже, перспективною вбачається робота над бібліографічним покажчиком з українського казкознавства, з метою подальшого розвитку цього напрямку фольклористики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієвський О. До історії видання «Літератури українського фольклора» Б. Д. Грінченка / О. Андрієвський // Етнографічний вісник. – 1926. – Кн. 2. – С. 131-135 та 1927. – Кн. 4. – С. 135-141.
2. Бібліографія літератури з українського фольклору. / [Упор. О. Андрієвський. Матеріали до історії української етнографії за ред. акад. А. Лободи] – Том 1. – К.: Вид-во АН УРСР, 1930. – ХХУІІІ. – 822 с.

3. Бібліографія українського народознавства: У 3-х т. Т. 1; Кн. 1, 2: Фольклористика / [Упоряд. М. Мороз]. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 1999. – Т. 1. Кн. 1 – 496 с.; Т. 1. Кн. 2. – 1097 с.
4. Бібліографія фольклору Прип'яшчани, 1945-1969. / [Упор., вст. М. Гиряк] – Пряшів: ЦК КСУТ, 1970. – 60 с.
5. Гринченко Б. Литература украинского фольклора 1777-1900. Опыт библиографического указателя / [Сост. Б. Гринченко] – Чернигов, 1901. – 524 с.
6. Каллаш В. Библиографические этюды по литературе сказочных схемь и мотивовъ. 1. Ленора (женяхъ или брать-мертвецъ). 2. Шемякинъ судъ / В. Каллашъ // Живая Старина. – 1892. – Вып. 2. – С. 142-145.
7. Марченко М.Г. Корисний бібліографічний покажчик. Рецензія на «Слов'янська філологія на Україні (1958-1962 рр.)». Бібліографія / [Склали Н.Ф. Королевич, Ф.К. Сарана] // М. Марченко // Народна творчість та етнографія. – 1964. – № 1. – С. 98-99.
8. Памятники галицко-русской народной словесности. Вып. 1. / [Ю. А. Яворський] // Записки Императорского Русского Географического Общества по отделению этнографии. Том XXXVII. Вып. 1. – Киев, 1915. – 336 с.
9. Петров Н. Южно-русскія легенды. Библиографическая заметка / Н. Петров // ТКА. – 1877. – № 3 (март). – С. 550-612.
10. Слов'янська філологія на Україні (1958-1962 рр.). Бібліографія / [Склали Н.Ф. Королевич, Ф.К. Сарана] – К.: Вид-во АН УРСР, 1963. – 615 с. (фольклор на с. 509-534).
11. Сумцов Н. Сказки // Энциклопедический словарь. / [Издатели Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон]. 59 полутом. – СПб., 1900.
12. Сумцов Н.Ф. Жаба и лягушка въ народныхъ поверьяхъ и сказкахъ (Къ предметной фольклорной библиографіи) / Н.Ф. Сумцов // СБХИО, 1896, т. IX, С. 242-243. Окрема відбитка – Харьков, 1896. – 10 с.
13. Філологічні науки на Україні. Покажчик літератури / [Уклад. Л.В. Беляева та ін. Ред. Г.Д. Вервес] – К., 1978. (наступні випуски – К., 1979 – 448 с. фольклористика на С. 389-404; К., 1980 – 404 с. фольклористика на С. 338-351).
14. Художня література і фольклор народів СРСР. Анотований бібліографічний покажчик. / [Упор. Х. Надель. Ред. Д. Альхін] – Вип. 1. – К.: Радянська школа, 1939. – 88 с.
15. Ястребовъ В. Къ библиографіи малорусскихъ сказокъ // Киевская Старина. – 1895. – Т. V. – С. 51-58.
16. Podbereski Romuald, Zrodla tekstow, krotkie obezrenie i spis ruskich skazek. // Aethneum, I. – 1842. – S.169-177.
17. Polivka I. Slavische Beiträge zur vergleichender Märchenkunde. // Zeitschrift für oesterreichische Volkskunde, 1895.

Карпенко С., к. філол. н., доцент

Белодерковский национальный аграрный университет, Белая Церковь

УКРАИНСКИЕ СКАЗКОВЕДЧЕСКИЕ МАТЕРИАЛЫ В БИБЛИОГРАФИЧЕСКИХ УКАЗАТЕЛЯХ

В статье рассматриваются библиографические издания, в которых присутствуют источники по украинскому сказковедению: монографии, статьи, рецензии, сборники

украинских народных сказок и подобное. Обращено внимание на три наиболее весомых издания такого типа. Это библиографические указатели Б. Гринченко (Чернигов, 1901), А. Андриевского (Киев, 1930) и М. Мороза (Львов, 1999). Сделаны выводы о целесообразности создания библиографического указателя по украинскому сказковедению.

Ключевые слова: библиографический указатель, украинское сказковедение, фольклористика, справочник.

Karpenko S., PhD, associate professor
National agrarian university, Bila Tserkva

UKRAINIAN FAIRY TALE STUDYING MATERIALS IN BIBLIOGRAPHIC INDICATORS

The article is devoted to the review of bibliographic publications which contain sources from the Ukrainian fairy tale studying: monographs, articles, reviews, collections of Ukrainian folk tales, etc. The three most important editions of this type are drawn attention to. These are bibliographical indexes of B. Hrynchenko (Chernihiv, 1901), O. Andriyivsky (Kyiv, 1930), and M. Moroz (Lviv, 1999). The conclusions about the expediency of creating of a bibliographic index on Ukrainian fairy tale studying have been made.

Key words: bibliographical index, the Ukrainian fairy tale studying, folklore, reference book.

УДК 81'366(100)

Kravchenko O., lecturer
Kyiv national linguistic university, Kyiv

COMBINATORY PROPERTIES OF ECONOMIC TERMS IN THE COGNITIVE LIGHT

The article deals with some cognitive aspects relating to terminology. In doing this, the paper carries out the contrastive analysis of combinatory properties of English, Ukrainian and Russian terms. The research has it that different languages display divergence when representing an identical referent situation. Simultaneously, with the world picture invariant shared by the contrasted languages, the resultant outcome is the neutralisation of distinctive lexico-semantic features.

Key words: linguistic worldview, combinatory properties, referent situation, divergence.

The article takes a cursory cognitive look at some issues relating to terminology and provides the contrastive analysis of combinatory properties of some English, Ukrainian and Russian economic terms.

The relevance of cognitive approaches in terminological research stems from the fact that cognitive linguistics provides an attractive paradigm for analysing this segment of lexis and

© Kravchenko O., 2019